

Трансформація національних фінансових звітів у звітність за міжнародними стандартами – складний процес, який потребує впевнених професійних знань, знань міжнародних стандартів, вміння застосовувати знання на практиці.

Отже, звітність завжди посідала особливе місце в управлінні як окремого суб'єкта підприємницької діяльності, так і держави в цілому, що зумовлено зведеним характером її даних. На основі звітності розкривається стан виробничо-фінансової діяльності юридичних осіб та пізнається складність суспільного життя.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 – XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>.

2. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів, затверджена постановою Кабінету міністрів України від 28 жовтня 1998 р. № 1706 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

3. Камлик М.І. Бухгалтерський облік та звітність в Україні: закони, постанови, інструкції, стандарти бухгалтерського обліку, документація та інвентаризація, основні засоби, грошові кошти, матеріальні цінності / М.І.Камлик. – К.:Атіка, 2008. – 800 с.

Сагарьова Д.О.

аспірант, викладач,

Одеський національний економічний університет

ПОСТМИТНИЙ КОНТРОЛЬ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

На сучасному етапі трансформації митної системи України шляхом наближення вітчизняного митного законодавства до світових стандартів, на перший план виходять нові форми організації та забезпечення митного контролю. Одним з найголовніших напрямків гармонізації та спрощення митних процедур є впровадження постмитних перевірок суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Постмитний контроль передбачає перевірку вже здійснених суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності операцій шляхом визначення їх законності, економічної доцільності та повноти виконання всіх зобов'язань за результатами таких операцій.

Аналіз робіт вітчизняних та зарубіжних авторів доводить, що в науковому середовищі немає єдиної думки щодо визначення процедур контролю після митного оформлення. У науковій літературі вживаються різноманітні терміни: «митний пост-аудит контроль», «митний пост-аудит», «постмитний контроль», «митний аудит» і т.д.

У вітчизняних нормативно-правових актах поняття, тотожні сутності постмитного контролю теж чітко ніде не визначені. Але в них містяться положення щодо перевірок суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності після митного оформлення, що у загальних рисах відповідає сутності постмитного контролю. Так, у статті 345 Митного кодексу України вживається такий термін: документальна перевірка – це сукупність заходів, за допомогою яких митні органи переконуються у правильності заповнення митних декларацій, декларацій митної вартості та в достовірності зазначених у них даних, законності ввезення (пересилання) товарів на митну територію України або на територію вільної

митної зони, вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України або за межі території вільної митної зони, а також своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів [1].

Даний термін не повністю відповідає суті постмитного контролю, оскільки документальна перевірка є методом здійснення митного контролю, але не є формою постмитного контролю. Документальна перевірка проводиться не лише на етапі подальшого контролю. Під час проведення планових чи позапланових виїзних перевірок митні органи, за наявності виключного переліку обставин, окрім документальної перевірки, можуть проводити фактичний контроль та ідентифікацію. Тому незалежно від методів контролю, заходи, направлені на перевірку даних бухгалтерського обліку, звітності та іншої документації, після проходження процедури митного оформлення будуть називатися постмитним контролем.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про аудиторську діяльність», аудит являє собою перевірку даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів [2]. Також даним законом визначено, що аудит здійснюється незалежними особами (аудиторами), аудиторськими фірмами, які уповноважені суб'єктами господарювання на його проведення.

Аналогічне визначення наведено й у Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність»: «Аудит – це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам» [3].

Згідно з чинним законодавством України, аудит є підприємницькою діяльністю, незалежною перевіркою обліку та звітності суб'єктів господарювання. Таким чином, митний аудит здійснюється митними аудиторами – недержавними органами і є предметним аудитом, що відбувається нарівні з іншими видами аудиту. З точки зору методики, митний аудит є аналогічним перевірці митних органів після випуску товарів. Проте цілі та об'єкти митного аудиту та митного контролю, який здійснюється митними органами, відрізняються (рис. 1). Тому недоцільно ототожнювати митний аудит зі складовою частиною державного контролю, який здійснюють митні органи з метою перевірки діяльності господарюючих суб'єктів у межах своєї компетенції.

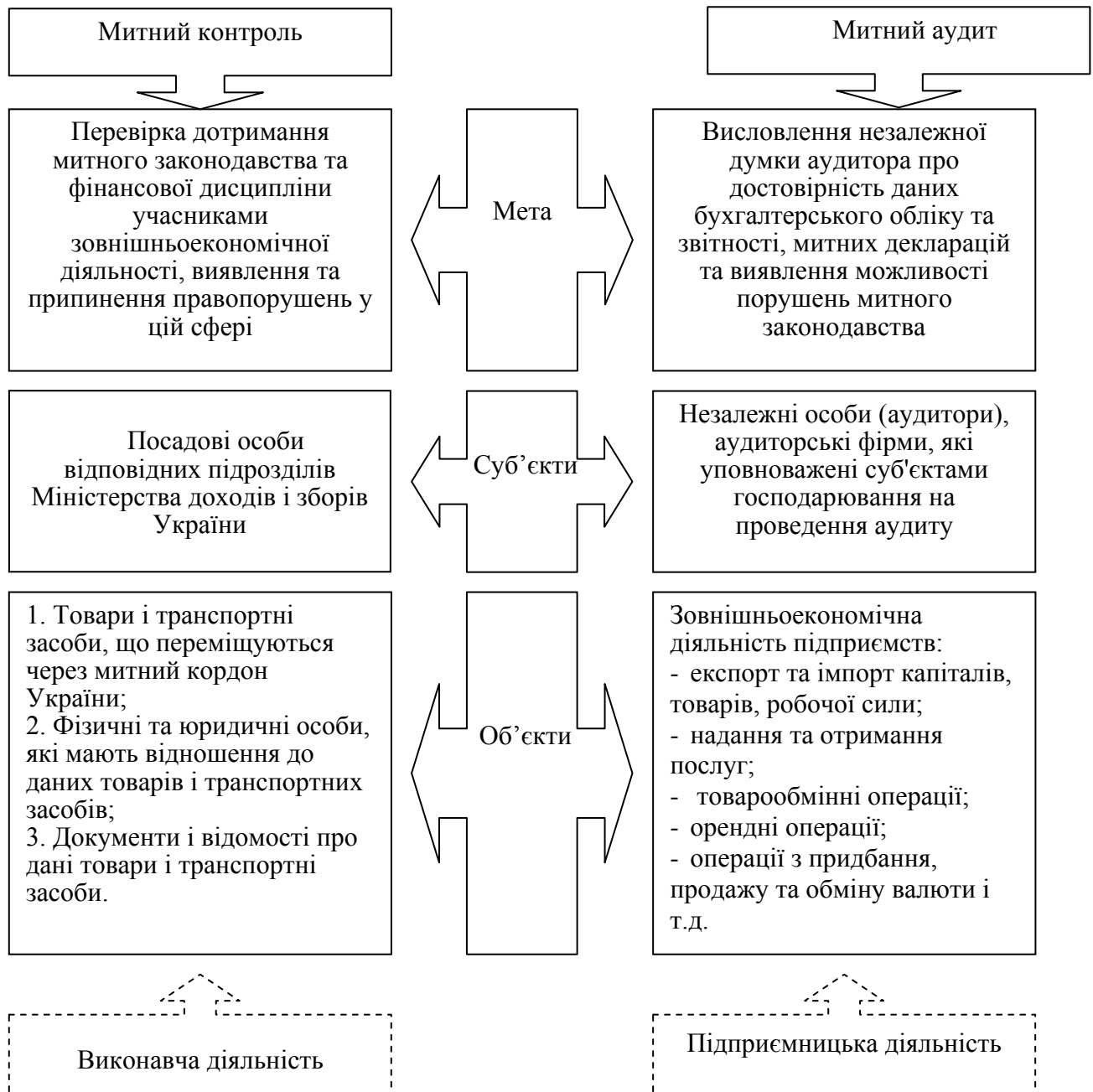

Рис. 1. Порівняльна характеристика митного контролю та митного аудиту

Митний контроль є складовою частиною державного фінансового контролю, він направлений на перевірку дотримання фінансового законодавства та фінансової дисципліни учасниками зовнішньоекономічної діяльності. Відповідно до ч. 24 ст. 4 Митного кодексу України, митний контроль розглядається як сукупність заходів, що здійснюються митними органами в межах своїх повноважень з метою забезпечення додержання норм цього Кодексу, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку [1].

Митний контроль можна класифікувати за різними критеріями: за природою суб'єктів контролю, завданнями контролю, змістом контрольної діяльності, характером контрольних повноважень, характером відносин суб'єкта контролю з підконтрольним об'єктом. В залежності від стадії, на якій здійснюється перевірка, митний контроль поділяють на попередній, поточний та подальший.

Попередній митний контроль здійснюється посадовими особами митних органів шляхом перевірки та аналізу інформації, яка міститься в товаросупровідних документах на вантаж, у разі переміщення його через митний кордон країни. Наприклад, проведення митного контролю операцій по ввозу іноземних товарів на митну територію України починається з моменту подачі попередньої митної декларації. Попередній митний контроль має важливе значення для попередження фінансових зловживань.

На стадії поточного митного контролю має місце безпосереднє митне оформлення зовнішньоекономічних операцій. Тобто митними органами виконуються процедури, які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для їх подальшого використання. В Україні така форма митного контролю на даний час є домінуючою.

Останнім часом, розвиненими країнами була запроваджена практика перевірок не тільки на стадіях попереднього та поточного контролю, а й на стадії подальшого контролю. Дана форма митного контролю здійснюється після завершення митного оформлення з метою перевірки діяльності осіб, які беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності. Таким чином, постмитний контроль є складовою частиною митного контролю, а отже і державного фінансового контролю.

З огляду на вищезазначене, для відображення процесу перевірки митними органами суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності після проходження ними оформлення на кордоні, на нашу думку, доцільно застосовувати поняття «постмитний контроль». Особливістю такого контролю є застосування в процесі перевірки методів аудиту, таких як проведення оцінки слабких та сильних сторін комерційної діяльності суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, здійснення фінансового аналізу за основними показниками його діяльності і т.д.

Отже, постмитний контроль – діяльність митних органів з перевірки обґрунтованості та відповідності відображення суб'єктом господарювання в обліку та звітності господарських і фінансових операцій, які пов'язані зі здійсненням зовнішньоекономічної діяльності, із застосуванням методів аудиту. На сьогоднішній день постмитні перевірки є пріоритетним напрямком модернізації процедур митного контролю, проте даний процес уповільнюється недосконалістю методичного та інформаційного забезпечення, зокрема відсутністю типової документації митних контролерів та регламентації їх роботи відповідно до різних напрямків перевірок.

Список використаних джерел:

1. Митний Кодекс України затверджений Законом України від 13.03.2012 № 4495 – VI зі змінами та доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
2. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. № 3125-XII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 959-XII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12>